

Britannia, Normannia, Belsia.

Regio unde dicta

Britannia, vulgo *Bretagne*, nomen, jura, leges, incolas a Britannis, quos nunc Anglos dicimus, somnia est, qui sedibus ab Saxonibus pulsi in ea confederunt, Vortigerno regnante, a quo evocati ad defensionem adversus Scotos fuerant. Fieri etiam potest ut ante id tempus in hac Galliae parte Britannorum fuerint coloniae, quae tunc auctae exsulibus Britannis, quam vim domi passi fuerant, Aremoricis (nam quondam infederunt haec loca) intulerunt. Scaliger in urbibus:

Vicit Aremoricis animosa Britannia gentes,

Et dedit imposito nomina prisca iugo.

Situs

Soli fertilitas.

Imperium majorem.

Urbes.

Vnde & olim *Armorica* fuit appellata: praecipue qua ad Mare vergit, ubi nunc inferior est Britannia. Arm enim veteribus Britannis nihil aliud, quam ad *Mare* vel *supra Mare*, teste Camdeno. Ad Orientem Normanniam habet, Cenomanos & Andegavenfes confinales: ad Meridiem Pictones: reliqua latera claudit Mare Britannicum. In altum ultra reliquas Provincias omnes procurrit, Peninsulam instat, unde non inconcinne *Cornu Galliae* dicitur; soleaeque ferreae speciem referre, cujus exterior pars subrotunda Mare: interior vero concava, respicit Mediterranea. Longitudo ejus sex dierum est itineris, trium autem latitudo. Regio est amenissima & fertilissima. Pratis abundat & Erycetis, ex quibus gratum pecori pabulum. Venas habet Argenti, Ferri, Plumbi. Britanni autem in tantam repente potentiam excreverunt, ut Gothis, quo minus Galliam totam occuparent, obstaculo fuerint. Certe Rithimus istorum Rex, xii millia Britannorum contra Gothos in auxilium Romanorum eduxit, ut auctor est Iornandes. Praelio quoque adversus Attilam interfuisse testis est Callimachus. Est & aliud grave argumentum Britannorum potentiae, quod Reges Galliae totam hanc oram de qua superanda desperabant, Normannis, utpote bello magis adsueris, olim vincendam depopulandamque concesserint. Nec cavet consilium eventu. Notico enim ense Britannica contusa est ferocia. Paruit igitur Normannis quae antea Regi Galliae paruerat, Postea proprios habuit Duces. Ultimus eorum fuit Franciscus; qui anno Mccccxc viam fecit, unicam filiam Britanniae haeredem reliquit. Haec Maximiliano Archiduci Austriae Romanorum Regi desponsa, quum per Franciam deducenda esse, rapta est a Carolo octavo, qui eam sibi matrimonio conjunxit. Ex eo Britannia Franciae adnexa fuit. Ea hodie duplex est: *Superior* & *Inferior*, illa Ligeri vicinior, haec Anglia, dicitur, que alio nomine *Riphaea*, Superioris Metropolis est *Urbs Nannetica*, vulgo *Nantes*. Ptolemaeo *Kovδισιννορ Ναννέτις*, ut censet Iosephus Scaliger, Cognatus & alii. Sedes fuit olim Britanniae Ducum: Comitatus habens titulum, Ducisque Primogenito adscribi solita: ad Legerim duosque alios fluviolos sita, loco peropportuno, haud procul mari, Episcopalis statio, ut & quatuor quae sequuntur. *Urbs Redonica*, vernacule *Rennes*: *Condate Redonum* Ptolemaeo, *Condate Antonino*. *Dolum*, opidum nunc, olim Arx: vulgo *Dol* vel *Doul*. *Fanum Briocense*, vulgo *S. Brieux*, opidum non ignobile. Rupes ibi excelsa tutam praebet navibus stationem in ea Arx urbi protegendae excitata. *Fanum*